

Svar på skriftligt spörsmål SSS 379/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att hjälpa och stödja barn och ungdomar med FASD

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 379/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Noora Koponen /gr:

Vad ämnar regeringen göra för att kunskapen om FASD inom social- och hälsovården ökar och hur ska FASD-barn och FASD-unga bättre identifieras så att de kan få det stöd och den hjälp de behöver i rätt tid?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Missbruket av rusmedel, särskilt alkohol, bland kvinnor har ökat i Finland allt sedan slutet av 1960-talet. Alkoholkonsumtion under graviditeten exponerar barnen för skador som kallas FAS- eller FASD-syndrom. Diagnoser ges inte på lätta grunder och det är nödvändigtvis inte heller möjligt att diagnosticera alla skador direkt efter födseln. En del av skadorna som orsakas av alkohol konstateras först senare i barndomen. Det är svårt att uppskatta antalet barn som har skadats av alkoholkonsumtion. År 1998 konstaterades att ca 6 procent av barnen som föddes hade exponerats för alkohol under fosterstadiet. Detta innebär att det i Finland årligen föds ca 600 barn med symtom relaterade till exponering under fosterstadiet. Senare uppskattningar om nyfödda som exponerats för alkohol finns inte tillgängliga.

Förekomsten av skador orsakade av alkohol påverkas mest av förebyggande åtgärder eftersom alkoholkonsumtion kan medföra skador för fostret redan innan graviditeten fastställs. Det finns ingen skyddsgräns för alkoholkonsumtion under graviditet. Därför är det viktigt att alkoholkonsumtionen och följderna som konsumtionen har för fostrets utveckling under graviditeten tas upp på preventivrådgivningar och mottagningar för sexual hälsa. På många rådgivningsmottagningar samtalar man om alkoholkonsumtion under graviditeten. I den omfattande hälsokontrollen som genomförs i mitten av graviditeten fyller föräldrarna i AUDIT-enkäten. I anvisningarna som Institutet för Hälsa och Välfärd gett om moderskapsrådgivning ingår närmare anvisningar om hur alkoholkonsumtionen ska tas upp i samtal. I samband med alkoholkonsumtionen råder skam och rädslor så det är viktigt att det skapas en trygg atmosfär för att en gravid kvinna vågar erkänna sin alkoholkonsumtion och ta emot hjälp. Vid behov hänvisas de gravida till uppföljning vid mottagningen för missbrukare (HAL-kliniken) inom specialistsjukvården. Enligt en färsk utredning som Institutet för Hälsa och Välfärd utfört verkar det emellertid som om alkoholkonsumtionen inte

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 379/2019 rd

identifieras i tillräcklig utsträckning och det är främst andra rusmedel än alkohol som framhävs bland HAL-poliklinikernas klienter som använder rusmedel.

FAS-barn har utmärkande strukturella förändringar som då de är lindriga är svåra att upptäcka hos nyfödda. Strukturförändringarna förblir kvar under hela levnadstiden och när till exempel dröjsmål i ett barns utveckling utreds kan alkoholkonsumtionen under graviditeten lyftas fram. Alkoholkonsumtionen är i enlighet med vården för utvecklingsstörda och handikapporganisationerna en betydande faktor när det gäller dröjsmål i utvecklingen som kan undvikas. Utbildning är det bästa sättet att påverka kunskapen om FASD bland dem som arbetar med barn och gravida och bland kvinnor som planerar att bli gravida. Tidig identifiering gör det möjligt att ordna och samordna tjänster i enlighet med behovet samt familjestöd.

Det är också möjligt att påverka dessa barns och ungas välfärd i samband med lagstiftningsreformerna. Reformen av lagstiftningen gällande funktionsnedsättning fortgår i enlighet med regeringsprogrammet. I beredningen har barn och unga med funktionsnedsättning utgjort ett särskilt föremål för granskning bland annat i enlighet med principerna i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och barnkonventionen. Tidtabellen för beredningen anknäcker till framskridande av helhetsreformen av social- och hälsovården. Med helhetsreformen av social- och hälsovården eftersträvas en förbättring av jämlikheten, kvaliteten på tjänsterna och den tidiga identifieringen och det tidiga stödet.

Helsingfors 20.12.2019

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru